

9.—11.
október 2023

www.kadu.sk

10. ročník
medziodborového
vzdelávacieho
seminára

Milí priaznivci seminára KADU,

film bol od svojich počiatkov spojený s indexovou povahou fotografického, neskôr aj fotofonografického záznamu – no nielen tým sa stal synonymom konzervácie minulosti. Aj v čase digitalizácie funguje film ako jedno zo zásadných médií kultúrnej pamäti, či už povahou svojich naratívov, nezriedka zameraných na kultiváciu pamäti, alebo aj oveľa všeobecnejšou schopnosťou svedčiť o dobe svojho vzniku. Na druhej strane má film tak ako akékoľvek iné umenie tendenciu okrem inovovania vlastných postupov, naratívov, technológií a prostriedkov aj vytvárať kánony, konzervovať určité podoby aj formy pamäti. Štátne a národné filmové inštitúcie, ako napríklad filmové školy, archívy, ústavy, môžeme chápať ako akúsi kvintesenciu tejto ambivalentnej funkcie filmu, teda uchovávať minulosť a zároveň (nielen ju) kanonizovať.

Hlavnou témou jubilejného, 10. ročníka seminára *Pamäť – archív – kánon* je význam filmu ako média pamäti a dokumentu doby, jeho úloha nielen pri uchovaní kultúrneho dedičstva, ale i z pohľadu tvorby kánonu kinematografie a nástroja reflexie spoločnosti.

Jubilejný, 10. ročník seminára KADU sa uskutočňuje v spolupráci s pracovníčkami oddelenia vedy a výskumu Slovenského filmového ústavu a zároveň Ústavu divadelnej a filmovej vedy CVI SAV a jeho cieľom je prepojiť aktuálne poznatky o filme ako médiu pamäti na Slovensku a v zahraničí.

Je nám ctou, že seminár je platformou na reflexiu činnosti a významu Slovenského filmového ústavu pri príležitosti 60. výročia jeho vzniku ako kľúčovej inštitúcie, ktorá archivuje, reštauruje, sprístupňuje a popularizuje slovenské filmové dedičstvo prostredníctvom rozmanitých aktivít a funkcií. Táto inštitúcia stojí pri seminári od jeho vzniku a je jeho hlavným partnerom. Ďalším dlhoročným partnerom projektu je Filmová a televízna fakulta VŠMU, na ktorej pôde sa seminár koná už tretikrát.

Seminár má rôznorodý obsah: od prednášok pozvaných hostí, renomovanej britskej akademičky, profesorky a šéfredaktorky časopisu *Studies in Eastern European Cinema* Ewy Mazierskej a rumunskej teoretičky, pedagogičky a členky riadiaceho výboru Európskej siete filmových a mediálnych štúdií NECS Andrey Virginás cez komentované premietania filmov až po panelovú diskusiu, na ktorej sa zúčastnia odborníci zo Slovenska i zo sveta.

Seminár sa bude z veľkej časti odohrávať v anglickom jazyku, preto sú prednášky a diskusie simultánne tlmočené a k zahraničným filmom, ktoré u nás neboli uvedené, sú pripravené titulky. Zámerom je na jednej strane predstaviť slovenskému recipientovi renomovaných odborníkov svetového formátu a na druhej strane prepojiť ich know-how s národným či regionálnym, ako aj spropagovať slovenskú kinematografiu a jej inštitúcie v zahraničí.

Cieľom medziodborového vzdelávacieho seminára KADU je už od jeho vzniku netradičná forma umeleckého vzdelávania a budovanie kritického myslenia prostredníctvom dialógu umelcov, tvorcov, študentov, divákov a odborníkov na zvolenú tému. Každoročne sa usilujeme o synergiu medzi umeniami, medzi teóriou a praxou. Vytvárame projekt zážitkového vzdelávania, ktorý zasadzujeme do kontextu aktuálnych situácií a tém, rezonujúcich v spoločnosti.

Zo seminára vyhotovujeme audiovizuálny záznam, ktorý bude slúžiť ako vzdelávací materiál nielen pre študentov VŠMU, ale aj pre ďalšie filmové školy na Slovensku. Vyhotovenie AVD záznamu seminára a poskytnutie priestoru na realizáciu projektu je vstupom FTF VŠMU ako partnera projektu.

Vstup na seminár je už tradične bezplatný a súčasne môžu tí, ktorí preferujú online formu, sledovať prednášky a diskusie formou streamu.

Želáme vám inšpirujúce stretnutia s výnimočnými osobnosťami a filmami.

9. október – pondelok – kinosála KLAP

16.00

Slávnostné otvorenie seminára

Marta Šuleková – spoluautorka a organizátorka seminára

Peter Dubecký – generálny riaditeľ Slovenského filmového ústavu

Martin Šmatlák – rektor Vysokiej školy múzických umení

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

16.15

Prednáška Dr. Hab. Andrey Virginás **Práca s kultúrnou pamäťou a malé národné kinematografie: niektoré smery analýzy** (*Cultural memory-work and small national cinemas: some directions of analysis*)

– V ANGLICKOM JAZYKU, SIMULTÁNNE TLMOČENÁ

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

V treťom desaťročí 21. storočia panuje všeobecná zhoda v tom, že vzťah k individuálnej a kolektívnej minulosti je kontinuálny proces sprostredkovaný audiovizuálnymi výtvormi, často fiktívneho a naratívneho charakteru. Alebo, ako poznamenáva historička Marnie Hughes-Warrington, „[In]áš svet je ten, v ktorom filmy stoja hneď na druhom mieste po fotografiách ako prostriedkoch, ktorými sa ľudia hlásia k minulosti (...)“ (Hughes-Warrington 2009). Filmový historik Thomas Elsaesser vo svojej zásadnej monografii z roku 2005 *European Cinema: Face to Face with Hollywood* (Európska kinematografia: Tvárou v tvár Hollywoodu) zachádza až tak ďaleko, že odlišuje európsky film od hollywoodskeho na základe toho, čo nazýva „filmová historická imaginácia“. Podľa Elsaessera možno európsku kinematografiu chápať „ako dispozitív, ktorý prostredníctvom apelu na pamäť a identifikáciu predstavuje osobitnú formu oslovenia, veľmi individuálnu a zároveň schopnú podporiť pocit spolupatričnosti“ (Elsaesser 2005).

Práve v tomto všeobecnom kontexte chápania európskych naratívnych hraných filmov ako aktívnych účastníkov práce s kolektívnou pamäťou bude v prednáške špecifikovaný aj pojem tzv. malých národných kinematografií (small national cinemas). S využitím pojmu troch komunikačných generácií, ako ich opísala Aleida Assmann (2012), ponúkne stručný opis filmových tvorcov a divákov, na zreteľ vezme aj produkčné a štylistické charakteristiky malých národných kinematografií. Pri historickom filme, ktorý je sotva nízkorozpočtovým žánrom, sa sústreďme na minimalistické postupy, ktoré zároveň umožňujú fungovanie Elsaesserovej „filmovej historickej imaginácie“. Okrem midcultovej estetiky, často vyčádzajúcej z okolností televíznej produkcie, a rodinných historických filmov, ktoré vlastne inscenujú spomínané tri komunikačné generácie, často ako ženské a inscenované filmárkami, preberieme aj seba-reflexívne využívanie rozmanitých mediálnych technológií (od analógovej fotografie až po digitálny strih na notebookoch). Napätie medzi aktuálnymi špecifikami týchto mediálnych technológií a/alebo ich simuláciou na digitálnej platforme budeme analyzovať v súvislosti s „potrebami“ troch komunikačných generácií: zažiť traumy a stať sa obeťou, zabudnúť na traumy predchádzajúcej generácie a napokon, v prípade tretej generácie, oplakávať mŕtvych prostredníctvom reprezentácie.

Dr. Hab. Andrea Virginás je docentkou filmových a mediálnych štúdií na Univerzite Sapientia a Univerzite Babeş-Bolyai v Kluži v Rumunsku. Je autorkou desiatok štúdií a viacerých monografií. Najnovšia z nich je *Film Genres in Hungarian and Romanian Cinema: History, Theory, Reception* (Filmové žánre v maďarskej a rumunskej kinematografii: dejiny, teória, recepcia, Lexington Books/Rowman and Littlefield, 2021). Andrea Virginás aktuálne stážuje ako Bolyai János Research Fellow (2021 – 2024) v Maďarskej akadémii vied s projektom *Filmové spracovanie traumatizácie v súčasnom európskom filme* (Feature Filmic Processing of Collective Traumatization in Contemporary European Film, 2022 – 2024, Ministerstvo výskumu, inovácií a digitalizácie, CNCs – UEFISCDI, číslo projektu PN-III-P1-1.1-TE-2021-0613, v rámci PNCDI III). Je aj členkou riadiaceho výboru Európskej siete filmových a mediálnych štúdií NECS.

18.00

Prípadové štúdie **Využitie archívov pri tvorbe nových audiovizuálnych diel** – s použitím ukážok režiséra a filmový vedec Martin Palúch v dokumente *Odpočítavanie – posledný film Ivana Palúcha*, 2022 režisér Maroš Brázda v dokumente *Pravda je to najdôležitejšie* (portrét Eduarda Grečnera), 2023 Peter Csordás: *Príbehy digitálneho reštaurovania filmov* – s použitím ukážok

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

Odpočítavanie – posledný film Ivana Palúcha (2022) — foto: Filmpark

Doc. Mgr. Martin Palúch, PhD. ukončil v roku 2001 štúdium filmovej vedy na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave. V súčasnosti pôsobí ako riaditeľ a samostatný vedecký pracovník v Ústave divadelnej a filmovej vedy CVU SAV v Bratislave. Zároveň prednáša v odbore dramaturgia a scenáristika na Fakulte dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici a vedie seminár o dejinách a teórii dokumentárneho filmu v Ateliéri dokumentárnej tvorby FTF VŠMU v Bratislave. Je autorom mnohých článkov a odborných štúdií z oblasti teórie a dejín filmu, knižnej publikácie *Vnem v zrkadle fotografie a filmu* (2010) a spoluautorom monografie *Herec Ivan Palúch* (2008). V roku 2015 mu vyšla obsiahla publikácia *Autorský dokumentárny film na Slovensku po roku 1989* a v roku 2017 monografia *Cenzúra a dokumentárny film po roku 1989*. Ako režisér debutoval strihovým filmom *Odpočítavanie – posledný film Ivana Palúcha* (2022).

Mgr. Maroš Brázda absolvoval v roku 2001 štúdium filmovej vedy na VŠMU v Bratislave. Od roku 1999 pracuje ako redaktor edičného oddelenia Slovenského filmového ústavu. Je spoluautorom scenára k dvom pripravovaným filmom – hranému *77* a dokumentárnemu *Bez ladu a skladu*. Od socializmu ku kapitalizmu. Film *Pravda* je to najdôležitejšie je jeho dlhometrážny režijný debut.

Pravda je to najdôležitejšie (2023) — foto: Arterlia

Ing. Peter Csordás sa od roku 1997 venuje obrazovej postprodukcii a približne od roku 2002 aj reštaurovaníu kinematografických diel. V Národnom filmovom archíve sa podieľal na návrhu, vybudovaní a prevádzke digitalizačného pracoviska. Spolupracoval okrem iného so Schweizer Radio und Fernsehen, so Swiss Film Archives, s National Film Archive of the Republic of Serbia, s National Film Institute Hungary. Ako autor farebných korekcií realizoval približne 600 reklám, dokumentárnych i hraných filmov a seriálov. Ako filmový reštaurátor mal dohľad nad približne 300 reštaurovanými dielami. Aktuálne je externým doktorandom na VŠMU.

Príbehy reštaurovania filmov sú predovšetkým príbehy hľadania omylov a právd. Hľadania samotných hmotných substrátov či ich elementov. Hľadania posolstva filmových tvorcov. Hľadania profesionálneho umu a zručnosti. Hľadania technického a technologického pokroku. Hľadania, kde niet ani hmotných substrátov alebo elementov. Hľadania, keď nie sú medzi nami tvorcovia ani zruční remeselníci. Keď je všetko to technické a technologické často v prepadlisku dejín, filmové laboratóriá a ateliéry sú zbúrané. Ale ešte stále je tu zopár žijúcich tvorcov, pamätníkov a mladá generácia, ktorá sa snaží uchovať a sprístupniť ich generačné videnie doby.

19.30

Projekcia filmu **Katalin Varga** (r. Peter Strickland, 2009, 82 min., slov. titulky)

Vidiecka balada o žene a jej ceste na miesta, na ktoré sa zaprisahala, že už nikdy viac nevkročí.

– ÚVOD PETER STRICKLAND (UK), DISKUSIU S REŽISÉROM PO FILME VEDIE RASTISLAV STERANKA.

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

Katalin Varga (2009) — foto: Marek Szold, Memento film International

Peter Strickland sa venuje réžii krátkometrážnych filmov od začiatku 90. rokov.

Po dlhšej prestávke, počas ktorej sa venoval kulinárskym zvukovým scenériám spolu s experimentálnym zoskupením The Sonic Catering Band, sa v roku 2009 vrátil k filmovej réžii svojím prvým celovečerným filmom *Katalin Varga*. Okrem ďalších krátkych a celovečerných filmov je aj autorom rozhlasových hier. Nakrútil aj koncertný film pre Björk, ktorý režíroval spolu s Nickom Fentonom.

Rastislav Steranka je absolvent Fakulty podnikového manažmentu Ekonomickej univerzity v Bratislave so zameraním na strategický manažment. Pracoval v kancelárii Creative Europe Desk Slovensko (pod-program MEDIA). Od roku 2017 je riaditeľom Národného kinematografického centra Slovenského filmového ústavu. Pôsobil ako jeden z kurátorov Filmotéky – študijnej sály SFÚ v Kine Lumière. Je autorom prednášok, textov a prekladov na tému klasickej a súčasnej kinematografie. V roku 2023 sa stal členom Európskej filmovej akadémie. Je slovenským zástupcom v Rade riaditeľov European Film Promotion.

10. 10. 2023 – utorok

16.00

Prednáška prof. Ewy Mazierskej **Tvorba kánonov východoeurópskej kinematografie a východoeurópska filmová tvorba v globálnom filmovom kánone** (*Creating Canons of Eastern European Cinemas and Eastern European Cinema in Global Film Canon*)

– V ANGLICKOM JAZYKU, SIMULTÁNNE TLMOČENÁ

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

Ewa Mazierska sa vo svojej prednáške pokúsi vytýčiť, čo je charakteristické pre kánony východoeurópskych filmov, a to tak pre jednotlivé národné kánony, ako aj pre kánon východnej Európy ako celku. Ďalej sa pokúsi zhodnotiť prítomnosť kanonických filmov z tohto regiónu v globálnom kánone svetovej kinematografie. Východná Európa s pohnutou históriou sa v porovnaní so svojim západným náprotivkom dostala k vytvoreniu filmových kánonov pomerne neskoro. Keď sa to v 60. rokoch 20. storočia udialo, kánon už zostal relatívne stabilný a uprednostňoval filmových tvorcov spojených s postsocialistickým realizmom, resp. novými vlnami, ako sú Andrzej Wajda v Poľsku, Miloš Forman, Věra Chytilová a Juraj Jakubisko v Československu, Miklós Jancsó v Maďarsku a Dušan Makavejev v Juhoslávii. Ich filmy (oveľa viac ako produkcia z obdobia socialistického realizmu a predchádzajúcich období) viedli dialóg so západnými filmami a boli vnímané ako autorské (a tým aj politicky opozičné). To je v určitom kontraste so sovietskou, resp. s ruskou kinematografiou, v ktorej majú v rámci kánonu dominantné postavenie skôr medzivojnové filmy, oslavujúce socializmus. Uprednostňovanie filmov novej vlny v národných kánonoch sa odráža aj v kánonoch svetových, kde – ak tam východoeurópske filmy vôbec fungujú – sa uprednostňujú filmy patriace do novej vlny, resp. postsocialistické filmy. Prednášajúca sa sústreďuje aj na postavenie východoeurópskych filmov v troch posledných anketách časopisu *Sight and Sound* (2002, 2012, 2022) a porovná ho s postavením ruských, resp. sovietskych filmov na jednej strane a západoeurópskych filmov na strane druhej.

Prof. Ewa Mazierska je profesorka filmových štúdií na University of Central Lancashire v Spojenom kráľovstve. Je autorkou alebo zostavovateľkou viac ako tridsiatich monografií a zborníkov o filme a populárnej hudbe vrátane *Poland Daily: Economy, Work, Consumption and Social Class in Polish Cinema* (Denník Poľsko: Hospodárstvo, práca, spotreba a sociálne vrstvy v poľskom filme, Berghahn, 2017) a *Masculinities in Polish, Czech and Slovak Cinema: Black Peters and Men of Marble* (Maskulinita v poľskom, českom a slovenskom filme: Čierni Petrovia a muži z mramoru, Berghahn, 2008). Je aj šéfredaktorkou najvýznamnejšieho svetového časopisu pre východoeurópske kinematografie *Studies in Eastern European Cinema* (vydavateľ Routledge, Spojené kráľovstvo).

17.30

Panelová diskusia **Filmový ústav, archív a kánon**

pri príležitosti 60. výročia vzniku Slovenského filmového ústavu

– MODERUJÚ PETRA HANÁKOVÁ A JANA DUDKOVÁ, HOSTIA: EWA MAZIERSKA (UK), MICHAL BREGANT (CZ), RASTISLAV STERANKA, MARTIN KAŇUCH, VÁCLAV MACEK, PETER KONEČNÝ.

► stream na FB, web KADU, FTF VŠMU

Prakticky v každej umeleckej disciplíne, nielen vo filme, stojí Kánon, teda predstava „toho najlepšieho“ z národnej produkcie, na veľkých výkonoch „veľkých mužov-umelcov“. Každá kultúra si buduje – keďže ich pri budovaní svojej identity bytostne potrebuje – „národné cintoríny“, „zlaté fondy“ a „rodinné striebra“ (nedávno vyšla v SFÚ knižka s takýmto názvom). Kánon je exkluzívna, v zásade nedemokratická, ale zároveň historicky veľmi premenlivá inštitúcia. A(le) my žijeme v inkluzívnom svete, ktorý sa stále častejšie pýta na „politiku“ Kánonu. Kde sú ženy? Kde sú „menšie“ profesie (strihači/strihačky, kameramani/kameramanky, scenáristi/scenáristky atď.)? Kde sú peniaze? Čo je to za hierarchiu, ktorá džentrifikuje hrany film? Je dokument menejcenný? Je spravodajský film len „riťou filmu“? Kto o tom všetkom rozhoduje?

Rámcom našej diskusie je predpoklad, že Kánon (a jeho obsah) nie je niečo, čo vzniká a utvára sa mimovoľne, čo sa prirodzene či akosi metafyzicky vyjavuje. Kánon „sa tvorí“ a na jeho tvorbe sa podieľa množstvo personálnych, inštitucionálnych i historických faktorov. Šesťdesiate výročie Slovenského filmového ústavu (1963) a paralelne 80. výročie Národného filmového archívu v Prahe (1943) sú dobrou príležitosťou na reflexiu tohto procesu.

V diskusii budeme hľadať odpovede na viaceré otázky: Akým spôsobom a akými formami spoluutváral SFÚ po roku 1989 kánon slovenského filmu? Ako historiografia, podporovaná touto inštitúciou, vytvárala jej špecifický *sixties* centred naratív, uprednostňujúci hranú kinematografiu a „autorský film“? Akým spôsobom reflektujú, spoluvytvárajú a menia kánon slovenského či stredoeurópskeho filmu ďalšie aktivity, organizačné zložky a oddelenia SFÚ (Národný filmový archív, Národné kinematografické centrum, Kino Lumière a jeho kurátorské programy, edičné oddelenie, digitalizačné pracovisko, oddelenie vedy a výskumu a pod.)? Sú spôsoby prezentácie, archivácie a reflexie slovenskej kinematografie v činnosti tejto inštitúcie kompatibilné s prácou podobných inštitúcií v blízkom a vzdialenejšom zahraničí? Ako sa ich kanonizačné aktivity navzájom líšia? Čo sa od seba navzájom môžu naučiť?

Mgr. Petra Hanáková, PhD. absolvovala vedu o výtvarnom umení na Filozofickej fakulte UK a baka-lársky aj filmovú vedu na VŠMU v Bratislave. Pracovala v Ústave dejín umenia SAV, na Katedre vied o umení FTF VŠMU a v Inštitúte umenia a vedy VŠVU. Od roku 2008 je kurátorkou Zbierky iných médií, od roku 2022 Zbierky kresby v Slovenskej národnej galérii. Od roku 2020 je navyše vedeckou pracov-ničkou oddelenia vedy a výskumu SFÚ. Venuje sa teórii múzea, slovenskej filmovej a vizuálnej kul-túre 20. a aktuálneho storočia a kurátorstvu výstav. Je autorkou monografie *Paľo Bielik a slovenská filmová kultúra* (SFÚ, 2010) a publikácie o dejinách umeleckej prevádzky 90. rokov *Ženy-inštitúcie?* (VŠVU/Slovart 2010). Aktuálne jej v SFÚ vychádza knižka *Máme svoj film! Filmová kultúra a propa-ganda 1939 – 1945*.

Doc. Mgr. Jana Dudková, PhD. je absolventka filmovej vedy na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave (2001). Zaoberá sa najmä súčasnou slovenskou kinematografiou a televíznym filmom. Je autorkou približne stovky štúdií, publikovaných doma i v zahraničí, a štyroch monografií: *Zmena bez zmeny. Podoby slovenskej televíznej hranej tvorby 1990 – 1993* (2021), *Slovenský film v ére transkulturality* (2011), *Balkán alebo metafora: Balkanizmus a srbský film 90. rokov* (2008), *Línie, kruhy a svety Emira Kusturicu* (2001). Je spolueditorom kolektívnej monografie *Transformation Processes in Post-Socialist Screen Media* (2016, s Katarínou Mišíkovou). Desať rokov pôsobila ako pedagogička na FTF VŠMU, neskôr ako docentka na Univerzite Karlovej v Prahe. V súčasnosti pôsobí ako vedúca oddelenia vedy a výskumu Slovenského filmového ústavu a ako samostatná vedecká pracovníčka v Centre vied o umení SAV.

PhDr. Michal Bregant je absolvent odboru divadelná a filmová veda na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe (1987). Venuje sa najmä dejinám českej kinematografie a jej kultúrnym a politickým kontextom. V rokoch 1995 až 2001 bol šéfredaktorom časopisu pre teóriu, históriu a estetiku filmu *Illuminace*. Od roku 1991 pôsobil ako pedagóg FAMU, kde bol v rokoch 2002 až 2008 dekanom. Od roku 2011 pracuje ako generálny riaditeľ Národného filmového archívu. Sústreďuje sa najmä na inštitucionálny a odborný rozvoj archívu, kde počas jeho pôsobenia vzniklo okrem iného aj digitálne laboratórium. Vďaka výskumným projektom sa zbierkotvorná činnosť NFA rozšírila o videoart, v súčasnosti prebieha projekt zameraný na archiváciu videohier. Práca archívu sa prezentuje na festivaloch (o. i. cena za najlepší reštaurovaný film z Benátok) a odborných fórach, v poslednom čase sa kladie dôraz hlavne na online prostredie. V roku 2022 Michala Breganta zvolili za prezidenta Európskej asociácie filmových archívov (ACE).

Mgr. Martin Kaňuch je absolvent odboru história a estetika na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1996). Venuje sa dejinám slovenskej kinematografie. Pôsobí ako redaktor edičného oddelenia Slovenského filmového ústavu. Od roku 1998 je šéfredaktorom filmologického časopisu *Kino-Ikon*.

Prof. PhDr. Ing. Václav Macek, CSc. absolvoval štúdium filmovej a divadelnej vedy na Filozofickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe (1982). Pôsobí na Katedre filmových štúdií Filmovej a televíznej fakulty VŠMU v Bratislave. Je autorom kníh *Elo Havetta 1938 – 1975* (1990), *K dejinám slovenského dokumentárneho filmu* (1992), *Dušan Hanák* (1996), *Dejiny slovenskej kinematografie* (s Jelenou Paštékovou, 1997), *Štefan Uher 1930 – 1993* (2002), *Ján Kadár* (2008) a revidovaných *Dejín slovenskej kinematografie 1896 – 1969* (s J. Paštékovou, 2017). Je riaditeľom prehliadky *Mesiac fotografie*, venuje sa aj reflexii fotografickej tvorby a dejinám fotografie (*Slovenská imaginatívna fotografia 1981 – 1997* [1998], *Slovenská fotografia 1925 – 2000* [s Aurelom Hrabušickým, 2001]). Je editorom trojväzkových *Dejín európskej fotografie 1900 – 2000* (2011, 2014, 2016).

Mgr. Peter Konečný, absolvent katedry filmovej vedy a multimédií na VŠMU v Bratislave. Od roku 1999 publikoval v niekoľkých printových a elektronických médiách. Šéfredaktor a zakladateľ najčítanejšieho a najstaršieho slovenského špecializovaného filmového portálu *Kinema.sk*, ktorý vznikol v roku 2000. Tvorca a spolupracovník niekoľkých filmových festivalov a prehliadok a PR manažér a dramaturg letných kín. Dlhoročný spolupracovník *Rádia FM* a do roku 2022 spolutvorca pravidelnej filmovej relácie a podcastu „Do kina“ v *Rádiu Slovensko*. Aktuálne spoluautor filmového podcastu „Vertigo“ v denníku *SME*. Od roku 2006 člen programového tímu filmového festivalu *Cinematik*. Scenárista a moderátor filmovej relácie *Screener* realizovanej pre portál *SME.sk*. Aktuálne prednáša v kluboch po celom Slovensku a venuje sa aj prednáškam pre stredné a vysoké školy, ktoré sú zamerané na dejiny audiovizuálnej kultúry. Celkovo zrealizoval cez tisíce filmových podujatí na Slovensku a v Čechách. Formou filmových prednášok sa venuje aj prednášaniam a metodike tém - rodová rovnosť, domáce násilie a kritické myslenie.

19.30

Projekcia filmu *Muž, ktorý luže* (r. Alain Robbe-Grillet, 1968, 90 min.)

– ÚVOD: MICHAL MICHALOVIČ

Muž, ktorý luže (1968) – foto: Archív SFÚ

Muž, ktorý luže (L'homme qui ment, r. Alain Robbe-Grillet, 1968)

Film je jedným z dvoch projektov, ktoré realizoval francúzsky spisovateľ a režisér Alain Robbe-Grillet v produkcii kolibských filmových štúdií. So špecifickým použitím obrazu-času (Gilles Deleuze) skúma Robbe-Grillet priepustnosť hranice pravdy a lži na podklade príbehu, ktorý sa dotýka prvých rozprávání o druhej svetovej vojne. Film zásadným spôsobom spochybňuje kliše týchto rozprávání a prispieva aj k revízii socialistickorealistickej interpretácie SNP. Dátum bratislavskej premiéry bol zhodou okolností 21. august 1968, no napriek tomu sa Robbe-Grilletovi podarilo nakrútiť v kolibských štúdiách ešte jeden film – *Eden a potom...* (1970).

Film uvádzame s lektorským úvodom **Mgr. Michala Michaloviča, PhD.**, filmového vedca a spoluautora pripravovaného filmu o Alainovi Robbe-Grilletovi, ktorý priblíži produkčnú históriu filmu a situáciu jeho uvedenia vo Francúzsku a v Československu.

11. 10. 2023 – streda

16.00

Projekcia hraného filmu **Róm** (r. Ivan Húšťava, 1969, 27 min.)

– ÚVOD: PETRA HANÁKOVÁ

Róm (1969) – foto: Archív SFÚ

Róm (r. Ivan Húšťava, 1969)

Stredometrážny film *Róm* (r. Ivan Húšťava, 1969) patrí k málo známym dielam domácej kinematografie. Hoci to určite nie je majsterštok, dnes by pre nás mohol byť zaujímavý témou (Rómovia, videní, samozrejme, cez „gadžovskú“ prizmu), atypickým žánrom (hraný dokument, detský film, etnofilm?) i neprenosným distribučným zacielením. Tento farebne silne esteticky príznakový film nedávno zdigitalizovali v SFÚ a v tomto kontexte ho chcú uviesť a jeho prostredníctvom divákov scitlivieť na niektoré aspekty kanonizačných procesov tvorby filmovej histórie.

16.30

Slávnostná prezentácia publikácie **Rodinné filmové striebro**

– PETER MICHALOVIČ + HOSTIA MILOŠ ŠEVČÍK (FILOZOFICKÁ FAKULTA UNIVERZITY KARLOVEJ PRAHA)
A MILOŠ ŠEVČÍK (VINÁRSKE ZÁVODY TOPOLEČIANKY)

18.00

Projekcia filmu **Jeanne Dielmanová, Obchodné nábrežie 23, 1080 Brusel**

(r. Chantal Akerman, 1975, 202 min., české tituly)

– ÚVOD: MÁRIA FERENČUHOVÁ

Jeanne Dielmanová, Obchodné nábrežie 23, 1080 Brusel (1975) – foto: Royal Film Archive of Belgium

Jeanne Dielmanová, Obchodné nábrežie 23, 1080 Brusel (r. Chantal Akerman, 1975)

Belgicko-francúzsky film režisérky Chantal Akerman *Jeanne Dielmanová, Obchodné nábrežie 23, 1080 Brusel* patrí k zásadným dielam feministickej kinematografie. V pomalom, nekonečnom snímaní každodenných, rutinných činností ženy zošňurovanej rolami, ktoré jej vnútila patriarchálna spoločnosť, sa v jednej chvíli malým vykĺbením udeje čosi ako zázrak. Jeanne Dielmanová, starostlivá matka a gazdinka, ktorá si popoludní zarába prostitúciou, zrazu objaví vlastnú subjektivitu.

Doc. Mgr. art. Mária Ferenčuhová, PhD. je absolventka filmovej a televíznej scenáristiky a dramaturgie na Filmovej a televíznej fakulte VŠMU v Bratislave, vied o reči na École des hautes études en sciences sociales v Paríži, získala doktorský titul z dejín a teórie filmu, televízie a rozhlasu. Zaoberá sa dejinami a teóriou dokumentárneho filmu a prekladá z francúzštiny. Je autorkou piatich kníh poézie, monografie *Odložený čas. Filmové pramene, historiografia, dokumentárny film* (2009) a spoluautorou a editorkou viacerých kolektívnych monografií. V súčasnosti pôsobí v mesačníku *Film.sk*.

Autorky projektu: Jana Dudková, Petra Hanáková, Marta Šuleková

Odborná garantka: Jana Dudková

Manažment projektu: Marta Šuleková, Zita Hosszúová

Vizuál, plagát, leták: Martin Mistrík

Bulletin zostavila: Marta Šuleková, Marián Brázda

Jazyková korektúra: Jaroslav Hochel

Audiovizuálny záznam: Vladimír Slaninka

Technická podpora: Michal Kondrla

Fotograf podujatia: Šimon Lupták

Z verejných zdrojov podporil

Audiovizuálny fond

Partneri

Slovenský filmový ústav

Filmová a televízna fakulta VŠMU

Ústav divadelnej a filmovej vedy CVU SAV

(Ústav divadelnej a filmovej vedy CVU SAV v rámci riešenia projektu VEGA 2/2005/21)

Mediálni partneri

Kino Lumière / Film.sk / Moja kultúra

Vinárske závody Topolčianky *Château Topolčianky*